

Handläggare: Ann Hilmersson
Telefon: 08-508 25 075

Till
Socialtjänstnämnden

Motion "Översyn av arbetsförhållandena för stadens anställda - flest kvinnor - som arbetar efter kontorstid"

Svar på remiss av motion (2008:31) från Ann-Margarethe Livh (v)

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Tjänsteutlåtandet överlämnas till kommunstyrelsen.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Dag Helin

Stella Dellios

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har till socialtjänstnämnden för yttrande överlämnat Motion (2008:31) om översyn av arbetsförhållandena för stadens anställda – flest kvinnor – som arbetar efter kontorstid från Ann-Margarethe Livh (v). Arbetet med att kartlägga förhållandena för förvaltningens medarbetare, inkluderat de skiftarbetande och övriga som arbetar på icke-kontorstid pågår redan inom socialtjänstförvaltningen. Metoder finns och ytterligare är under utarbetande för att förstärka detta arbete. Såväl strategiskt övergripande åtgärder som direkt riktade insatser kommer att genomföras, utifrån vad som framkommer genom de olika kartläggningarna. Samtal har också förts och ytterligare kommer föras med de fackliga företrädarna om olika forskningsrön, som underlag för de mest ultimata åtgärderna för att förbättra arbetsmiljön för de grupper av medarbetare som motionären tar upp i sin skrivelse. Förvaltningen har också erbjudit hälsoundersökningar till medarbetare utöver vad gällande föreskrifter stipulerar.

När det gäller motionärens förslag om krav vid konkurrensutsättning på de privata utförarna, om minst likvärdiga krav som på stadens egna verksamheter, förhåller det sig på följande sätt. Upphandling utgår från lagen om offentlig upphandling. Beställande nämnd uttalar tydliga krav om kvalitet, service och tillgänglighet. Detta innebär bland annat att anbudsgivaren ska redovisa personaltäthet (täthetschema). Nämnden gör en sammanvägd bedömning utifrån lämnade anbud i förhållande till i förfrågningsunderlaget uppställda krav. Entreprenören är arbetsgivare och ansvarig för att gällande lagar, författningar och kollektivavtal iakttas.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialtjänstnämnden för yttrande överlämnat Motion (2008:31) om översyn av arbetsförhållandena för stadens anställda – flest kvinnor – som arbetar efter kontorstid från Ann-Margarethe Livh (v). Remisstiden går ut den 30 maj 2008. Anstånd med ingivande av yttrande har lämnats till den 13 juni 2008.

Motionen har även remitterats till stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör och Östermalm samt till Äldrenämnden.

Motionen i sammanfattning

Motionären redogör för att SCB på uppdrag av Sunt liv (webplats om arbetsmiljö och hälsa som drivs av AFA Försäkring på uppdrag av Sveriges Kommuner och Landsting, Kommunal, OFR och SACO) har undersökt hur arbetstiderna för anställda i kommuner och landsting skiljer sig från den genomsnittliga befolkningen. Att statistiken visar att i genomsnitt var fjärde anställd i kommuner och landsting har arbete med växlande arbetstider. Var tredje har varierande arbetstider jämfört med var fjärde av de kommunanställda männen. Även i Stockholms stad finns en mycket tydlig könsaspekt på skiftarbetet och på arbetet som utförs på kvällar och nätter.

Motionären anser att staden bör göra en översyn av arbetsförhållandena för de anställda som arbetar på udda tider eftersom det medför hälsorisker och trenden snarare är att fler arbetar på icke kontorstid än färre. Hur människor klarar arbetet kan bero på hur individen hanterar sitt liv men också på hur arbetsgivaren agerar, förebyggande insatser och hur väl arbetsplatsen fungerar.

Mot bakgrund av de förhöjda hälsoriskerna bör staden erbjuda årliga hälsoundersökningar för alla som arbetar skift eller alternerar mellan dag, kväll och natt respektive enbart kväll eller natt. Motionären framhåller också som viktigt att arbetsvillkoren för de som arbetar på icke-kontorstid inte försämras i takt med att fler av stadens verksamheter läggs på entreprenad eller privatiseras genom avknoppning. Motionären anser att det ska skrivas in i förfrågningsunderlagen och avtalen med privata företag inom vård och omsorg att

personaltätheten och arbetsförhållandena inte får vara sämre än i stadens egna motsvarande verksamheter.

Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar att

1. Kartlägga förhållandena för stadens skiftarbetande och övriga som arbetar på icke-kontorstid avseende arbetsmiljö, hälsa, barnomsorg samt jämställdhet.
2. Lämna förslag på förbättringar av arbetsförhållandena för dem som arbetar skift och övriga som arbetar på icke-kontorstid i stadens tjänst samt lämna förslag på förbättringar av kommunal service (t.ex. barnomsorg) för dessa personalgrupper.
3. Erbjudna årliga hälsoundersökningar för alla stadens anställda som arbetar skift eller alternerar mellan dag, kväll och natt respektive enbart kväll eller natt.
4. Skriva in i förfrågningsunderlag och avtal med privata utförare att personaltäthet och arbetsförhållanden för personalen inklusive skiftarbetande och övriga som arbetar på ickekantorstid ska vara minst likvärdiga med stadens egna verksamheter.

Förvaltningens synpunkter

Socialtjänstförvaltningen arbetar aktivt mot målet att vara en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare. Detta säkerställas genom strategisk och övergripande styrning av rekrytering och personalutveckling, utifrån verksamhetens behov och mål. I detta arbete ingår ett aktivt arbete kring arbetsmiljöfrågorna och jämställdhets- samt mångfaldsfrågorna som en självklar del. Arbetet inriktar sig mot samtliga medarbetare, men med särskild fokus på personer i riskzon. Till denna grupp hör bland andra den kategori medarbetare som motionären tar upp i sin skrivelse.

Under första kvartalet 2008 har socialtjänstförvaltningen genomfört en inventering och modell utarbetats för en förstärkt uppföljning, planering och styrning av personalfrågorna. Denna ska integreras i den interna kontraktsuppföljningen (tertialuppföljningen) mellan avdelningschefer och till dem underställda chefer. I sammanhanget har en inventering gjorts av statistik som är nödvändig för ändamålet. Häri ingår bland annat analys av kort och långtidsfrånvaro fördelad på bland annat yrkesgrupper och män respektive kvinnor.

Inom kort beräknas också stadens medarbetarenkät vara genomförd. Även denna utgör ett bra underlag för analyser av arbetsmiljön nedbrutet på yrkesgrupper, män respektive kvinnor.

Utöver ovanstående ska modell för hälsobokslut utarbetas under året. Vidare genomförs kontinuerligt psykosociala och fysiska arbetsmiljöeronder.

Arbetet med att kartlägga förhållandena för förvaltningens medarbetare, inkluderat de skiftarbetande och övriga som arbetar på icke-kontorstid pågår således redan inom socialtjänstförvaltningen. Metoder finns och ytterligare är under utarbetande för att förstärka detta arbete. Såväl strategiskt övergripande åtgärder som direkt riktade insatser kommer att genomföras, utifrån vad som framkommer genom de olika kartläggningarna. Samtal har också förts och ytterligare kommer föras med de fackliga företrädarna om olika forskningsrön, som underlag för de mest ultimata åtgärderna för att förbättra arbetsmiljön för de grupper av medarbetare som motionären tar upp i sin skrivelse. Förvaltningen har också erbjudit hälsoundersökningar till medarbetare utöver vad gällande föreskrifter stipulerar.

Det som sedan tidigare är planerat under år 2008 är ett chefs- och ledarskapsutvecklingsprogram. Detta beräknas starta i september månad och pågå under ca ett år. Programmet ska inrikta sig på det personliga och processorienterade ledarskapet. Cheferna ska inom ramen för programmet stärkas i att genomföra bra medarbetarsamtal. En väl fungerande kommunikation på arbetsplatserna är av avgörande betydelse för en god arbetsmiljö. Ett planerat förstärkt arbete med handlingsplanerna för det systematiska arbetsmiljöarbetet bör också ha en positiv inverkan på arbetsmiljön.

Arbetet med arbetsmiljöfrågorna går hand i hand med den mest prioriterade frågan att sänka sjukfrånvaron. Förvaltningen har i flera år sänkt sjukfrånvaron. För att ytterligare sänka den planeras ett förstärkt samarbete med företagshälsovården där särskilt svåra ärenden av långtidssjuka och personer i riskzon genomgås av expertgrupp med målet att hitta bestående lösningar (så kallad second opinion).

När det gäller motionärens förslag om krav vid konkurrensutsättning på de privata utförarna, om minst likvärdiga krav som på stadens egna verksamheter, förhåller det sig på följande sätt. Upphandling utgår från lagen om offentlig upphandling. Beställande nämnd uttalar tydliga krav om kvalitet, service och tillgänglighet. Detta innebär bland annat att anbudsgivaren ska redovisa personaltäthet (täthetsschema). Nämnden gör en sammanvägd bedömning utifrån lämnade anbud i förhållande till i förfrågningsunderlaget uppställda krav. Entreprenören är arbetsgivare och ansvarig för att gällande lagar, författningar och kollektivavtal iakttas.

Bilaga: Motion (2008:31) om översyn av arbetsförhållandena för stadens anställda – flest kvinnor – som arbetar efter kontorstid av Ann-Margarethe Livh (v).